

1402 LUIK – Retinne 9,8 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Wie denkt dat er in de omgeving van Luik weinig wandelplezier te beleven valt komt hier bedrogen uit. Tijdens deze heuvelachtige wandeling door deze oude mijnstreek met 3 mijnterrils wandelt u al snel het bos in en loopt u ongemerkt over de eerste terril de Lonette. U komt in Queue-du-Bois en dan loopt u een prachtig hol pad omlaag waar aan schitterende oude bomen staan. Via mooi pad loopt u omlaag en dan klimt u naar de top van de Terril des Quatre-Jean met een heel steile rand. U daalt weer af naar Queue-du-Bois en dan wordt de wandeling steeds mooier. U loopt door weilanden omlaag en dan volgt u een prachtig licht stijgende pad door het dal van de Ruisseau de la Julienne naar Retinne. Via bospaden over de helling Terril du Hasard (Rettine) wandelt u terug naar de parkeerplaats. Neem zelf proviand mee. De route biedt mooie uitzichten en verrassende klimpaadjes. U kunt de wandeling combineren met wandeling 1401 (9 km) of wandeling 1395 (10,2 km) waarvan de startpunten redelijk in de buurt liggen.

GPS-afstand 9800 m, hoogteverschil 93 m en looptijd 2.35 uur.

Startadres: Parkeerplaats voor Terril du Hasard (Centre de Loisirs), Rue de la Vaulx 78, Fléron. Tegenover huisnr. 78 rijdt u R de asfaltweg in dan komt bij de grote parkeerplaats

1402 LUIK – Retinne 9,8 km

1. Vanaf de parkeerplaats loopt u terug naar de doorgaande weg.

(Hier op de parkeerplaats heeft u mooi zicht op de Église Sainte-Julienne (1845) in Retinne, die gebouwd is op de plek van de Onze-Lieve-Vrouw kapel die uit 1682 stamde. Aardigheidje: van 968 tot einde 16e eeuw hoorde de palts Retinne bestuurlijk toe aan de Proosdij van Meerssen).

Voor huisnr. 78 en gaat u R (blauwe rechthoek) de doorgaande weg omlaag.

(Omlaag lopend passeert u na 250 m rechts een hoeve daterend uit 1751).

Na 400 m aan de T-splitsing bij bakker/patisserie, waar u lekkere gebakjes kunt krijgen, gaat u R omlaag. Meteen daarna gaat u (voorzichtig met oversteken) aan de 3-sprong L (Rue Sainte Julienne/blauw/wit-rood) omlaag. Na 200 m, meteen voorbij huisnr. 15, gaat u L (groene ruit/geel en blauwe rechthoek) over de smalle asfaltweg. U passeert meteen links de kapel Source Sainte Julienne waar ook het beekje Saint Julienne ontspringt, een zijbeekje van de Maas. 100 m verder bij aardig optrekje (nr. 20) wordt de asfaltweg een stijgend pad gelegen tussen oude hagen. Boven aan de doorgaande weg gaat u R (rood/groen) omlaag langs huisnr. 27. Negeer zijweg links (Rue des Houlleux) omhoog. Let op! Tegenover huisnr. 71 gaat u L over het graspaadje met links een woning (okt. 2020 in aanbouw) en rechts afrastering/bedrijfsgebouw. Circa 10 m vóór het eind van de akker en meerstammige boom gaat u R over het bospaadje dat meteen naar links buigt *(Een eindje verder ziet u links aan de bosrand een sportcomplex)*. Aan de 3-sprong voor heuvel gaat u R over het pad dat meteen naar links buigt. Negeer zijpaden.

(Hier loopt u over het restant van de terri/steenbergrand van de voormalige steenkoolmijn SA Charbonnage

de Lonette, die hier in het .begin van de 19e eeuw met de winning van steenkool begon en die vanaf 1879 een spoorverbinding had met het station in Fléron. De mijn, waarvan de hoofdschacht 500 m diep was, was erg onveilig en niet rendabel en sloot op 4 juli 1927. Vanaf 1961 werd gestart met de afgraving van de terril. Er is zelfs gravel van Retinne naar München gevoerd voor de aanleg van atletiekpistes ter gelegenheid van de Olympische Spelen van 1972. De ontginning van de terril werd in 1976 gestaakt).

2. Aan het eind van het pad bij woningen gaat u R over de brede grindweg. Aan de T-splitsing gaat u L over de asfaltweg. Vlak daarna voorbij huisnr. 37 gaat u RD (wit-rood) over het pad. Na ruim 400 m gaat u aan de 3-sprong in het dorp Queue-du-Bois RD (groene ruit/wit-rood/Rue Waoury). Na 100 m aan de 3-sprong voor huisnr. 55 gaat u L (groen/wit-rood) de asfaltweg omlaag met voor u mooi uitzicht. Waar na 100 m de asfaltweg naar rechts buigt, gaat u bij huisnr. 60 L (groene ruit/Rue Fond Ligard) de doodlopende weg omlaag. Na 20 m volgt u RD het paadje omlaag met links afrastering en even verder rechts een beekje en loop het prachtige holle smalle pad langs mooie “grillige” bomen omlaag. Na 300 m aan de 4-sprong, met links een privépad en rechts een bijzonder vormgegeven esdoorn, gaat u RD verder omlaag.

3. 100 m verder aan de Y-splitsing gaat u R het pad omhoog met links een steile helling en links uitzicht op het dorp Moulins-Sous-Fléron en over het dal van de Ruisseau du Moulin. Na 100 m gaat u boven aan de T-splitsing L over het grindpad en u passeert meteen rechts een woning (nr.40) en volg RD de bos- grindweg met links de steile helling. Beneden bij verkeersspiegel gaat u R de asfaltweg (straffe kuitenbijter) omhoog, die na 100 m bij volgende verkeersspiegel rechts verder omhoog buigt.

Waar 200 m verder de asfaltweg bij volgende verkeersspiegel en bij huisnr. 57 links omhoog buigt, gaat u RD/R de bosweg omhoog, die na 100 m bij rode brandweerkraan en woning en stijgend graspad wordt. Na 250 m gaat u boven aan de doorgaande weg bij links staand betonnen wegwijk L. Na ruim 50 m tegenover huisnr. 39 (vlak voor Y-splitsing) gaat u bij breed ijzeren hek R het bospad omhoog. (Loop links langs het ijzeren hek). Na 50 m gaat u aan de ruime 3-sprong R. **Let op!** Meteen daarna gaat u weer R en loop even verder RD het smalle bos- grindpad omhoog.

(U loopt nu de steenberg/terril omhoog. Omstreeks 1732 was er sprake van 4 mijnontginningen waarvan elke eigenaar de voornaam "Jean" had (Chaumont, de Troisfontaines, Pirotte en de Faweux) Na een fusie van deze kleine mijntjes van Retinne, Hayette, des Vaches en Monfeld kwam in 1870 de steenkolenmijn "Mairie" in productie. Deze nam de productie van de oude ontginningen over en in 1877 ontstond de SA des Charbonnages de Quatre-Jean de Retinne et Queue-du-Bois. De concessie had een oppervlakte van 324 ha. In 1896 sloot Hayette als laatste van de oude mijnen na een aardverschuiving).

Negeer boven smal zijpad rechts.

4. Vlak daarna aan de 7-sprong gaat u precies RD het grindpad omhoog. (Zie extra kaartje van de terril). 25 m verder boven aan de 4-sprong, met gras in het midden, gaat u RD verder omhoog. **Let op!** 30 m verder aan de 3-sprong, met rechts een dalend pad en 2-stammige berk, loopt u RD de steenberg steil omhoog.

(Boven moet u een heel steil paadje omlaag lopen. Wit u dat niet, ga dan hier L door de holle bosweg die even verder naar rechts buigt. Negeer na 50 m steil grindpad omhoog (u zou hier omlaag lopen) en loop RD over de bosweg. Ga nu verder bij **** in dit punt).

Boven op de top van de Terril des Quatre-Jean loopt u RD met rechts de steile rand (voorzichtig met afbrokkelen!). **Meteen daarna loopt u RD het steile pad heel voorzichtig omlaag.** **Beneden gaat u R over de bosweg, **** die meteen naar rechts buigt. Let op! Let op!** Meteen daarna, waar u rechts de top van de terril ziet, gaat u L het holle steile paadje (tweede paadje) heel voorzichtig omlaag.

(Vindt u dit te steil, loop dan RD en negeer meteen twee naast elkaar liggende steile paadjes links omlaag. Loop dan meteen RD het bredere pad omlaag. (U loopt hier dus niet over de grindweg). Na 10 m gaat u beneden L het (even) steile paadje omlaag langs de 2-stammige berk. Ga dan verder bij **** in dit punt).

**** **Beneden op het grasland gaat u in de linker hoek L het pad omlaag. Vlak daarna gaat u beneden aan de 3-sprong L over het heuveltje en loop RD het pad via een oude omgevallen**

boomstam omlaag met meteen links afrastering. Vlak daarna aan de betonplatenweg gaat u R. (Hier stond okt 2020 een hoge afrastering i.v.m. afbraak van oud mijngebouw). **Meteen daarna gaat u L over de asfaltweg, die vlak daarna naar links buigt.**

5. Aan de 3-sprong in het dorp Queue-du-Bois, gaat u L/RD (Rue des Grandes Fosses). Na 250 m gaat u aan de kruising bij frituur en pizzeria R met links de St. Antonius Abtkerk (1882-1885) waarvan de toren nooit is afgebouwd.

(Rechts naast de kerk passeert u de voormalige pastorie (nr. 62). Tegenover de pastorie ligt de Ecole Notre Dame de La Tourelle met de bijzondere toegangspoort/torentje. De school is in opdracht van de toenmalige pastoor Jean-Baptiste Pirard, voormalig vicaris van Herve. in 1903 in eerste instantie als voogdenschool gebouwd. Van 1903 tot 1927 gaven alleen zusters les. Acht jaar later opende de basisschool haar deuren, die alleen bestemd was voor meisjes. Pas in 1919 werden ook jongens toegelaten. Vanaf 1950 is de school, die hoog aanzien had, flink uitbereid en kwamen er ook nieuwe gebouwen o.a. voor jeugdbewegingen).

Na 100 m vlak vóór huisnr. 52 gaat u bij verbodsbord L door de steeg met rechts een hek met 2 karrenwielen. Aan de T-splitsing gaat u R langs huisnr. 13. Aan de volgende T-splitsing gaat u L omlaag langs huisnr. 10. Aan de ongelijke 4-sprong bij huisnr. 157 gaat u R (Rue Hayette). Na bijna 100 m, meteen voorbij huisnr. 83, gaat u L over het pad gelegen tussen twee afrasteringen. Via klaphekje loopt u het weiland in en loop dan RD door het weiland omlaag met links een meidoornhaag.

(Voor in de verte ziet u boven de kerk in Évegnée-Tigné en rechts de steenberg Terril du Hasard Retinne waar u straks nog door de helling loopt).

Beneden, waar u soms een draad/touw moet los en dichtmaken, loopt u RD door het weiland omhoog met links de meidoornhaag. Boven gaat u via klaphek RD over de veldweg. Aan de 3-sprong gaat u L de grindweg omlaag met links mooi uitzicht op het in de verte gelegen Maasdal. Meteen voorbij boerderijtje en rechts een woning loopt u via breed ijzeren hek (open en dicht maken) het weiland in en loop dan RD door het weiland omlaag.

(In de weilanden staan soms verplaatsbare afrasteringen/touwen waar u onder door moet (paaltje optillen en weer terugzetten)).

25 m voorbij in weiland staande veedrinkbak gaat u RD door het oude klaphekje en loop even door het struikgewas. Meteen daarna gaat u L het graspad omlaag met rechts afrastering.

Na 25 m gaat u door de nauwe doorgang en loop RD (rood) langs twee eiken door het weiland omlaag met links afrastering.

6. Beneden (links ligt een rioolbuis om op te zitten om te pauzeren) **gaat u vlak voor het beekje Ruisseau de la Julienne R door het weiland omhoog met links de beek.** (U loopt dus niet RD (blauwe rechthoek) het weiland steil omhoog). **Loop rechts langs de grasheuvel waarop struikgewas staat. Meteen na deze heuvel bij oud begroeid klaphekje loopt u R het soms modderige paadje omhoog. Meteen daarna loopt u bij markeringspaal RD (rood/blauw) door het weiland. Bij dikke eik loopt u RD (blauw) richting kerktoeren met links beneden het beekje. Voorbij volgende dikke eik steekt u L via betonnen bruggetje het beekje over en ga dan schuin R (blauw) door het weiland. Meteen daarna aan de Y-splitsing gaat u L (blauw) het paadje omhoog. (U verlaat rood). Boven gaat u L (blauw) door de nauwe doorgang en volg het pad dor de bosstrook met rechts afrastering. Negeer zijpaden en volg het (licht) stijgend pad via enkele rode klaphekjes geruime tijd RD (blauw).**

(Na 200 m passeert u een infobordje "La Bure des Retinne". Na 500 m, waar het pad haaks links omhoog buigt, passeert u rechts een veldkruis).

7. Na 800 m gaat u aan de T-splitsing in Retinne R (blauw) over de asfaltweg. Aan de volgende T-splitsing bij wegwijzer gaat u L omhoog richting Melen. Na 200 m bij plaatsnaambord Micheroux/Soumagne gaat u tegenover huisnr. 252 R de veldweg omhoog, die u geruime tijd RD volgt.

(Rechts ziet u de Terril du Hasard. De SA Charbonnages du Hasard ontgon vanaf 1848 steenkool in Cheratte, Fléron en Micheroux. In 1930 werden de drie mijnen ondergronds verbonden. In 1963 sloot de mijn in Fléron. In 1974 sloot de mijn

Micheroux en in 1977 de mijn Cheratte. De terril/steenbergr in Micheroux is als mijnmonument bewaard gebleven en is in het Land van Herve vanaf grote afstand te zien. Van begin 19e eeuw tot jaren zestig van de 20e eeuw was de regio Luik met o.a. ijzer, steenkool, zink en machinebouw een van de welvarendste gebieden ter wereld).

Na 500 m bij woningen en asfaltweg gaat u aan de omgekeerde Y-splitsing scherp R (groene ruit/GR412). Na 250 gaat u bij rechts staande boom met wit/rode X en voor leidingpaaltje met wit bordje L over het slotje en volgt u RD (wit-rood) het bospad. (Dit is circa 100 m voorbij betonnen elektriciteitspaal met bordje "Terril du Hasard sommet 352 m").

(Waaghalzen kunnen hier meteen L het zeer steile pad beklimmen naar de top waar u mooi uitzicht heeft).

Aan de 4-sprong gaat u RD (wit-rood) het brede grindpad steil omhoog dat meteen daarna boven naar rechts buigt. Negeer zijpaden en blijf het bredere op en neergaande pad door de helling van de steenberg/terril RD (wit-rood) volgen. Na ruim 300 m loopt u beneden met rechts hekwerk van grote tuin RD (wit-rood) het bospad omhoog. Na ruim 100 m boven aan de 3-sprong gaat u RD (wit-rood) het bospad omlaag, dat meteen naar links buigt. Na 150 m verlaat u het bos en loop dan RD over het gras met rechts een coniferenhaag en links de parkeerplaats van de Salle des Fêtes "Batifix". Aan de doorgaande weg bij Pharmacie gaat u R langs huisnr. 29 omlaag. Na 250 m, meteen voorbij bushokje, gaat u R (blauw) over de asfaltweg terug naar de parkeerplaats.

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.